

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о декана факультету іноземної філології
Сніжана ГОЛИК/
2025 року



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПРАГМАТИКА І КОМУНІКАЦІЇ**

Рівень вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (<i>за наявності</i>)	035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Освітня програма	Англійська мова та література. Переклад
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	англійська

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи прагматики і комунікації» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки** спеціальності **035 Філологія** предметної спеціальності (спеціалізації) **035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська** освітньої програми **Англійська мова та література. Переклад**

Розробник: Фабіан М.П., доктор філологічних наук, професор кафедри англійської філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *англійської філології*

протокол № 10 від «28» червня 2025 р.

Завідувач кафедри англійської філології



доц. Сніжана ГОЛИК

Схвалено науково-методичною комісією факультету іноземної філології

протокол № 9 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії



доц Вікторія СИНЬО

© Фабіан М.П. 2025р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 03 – Гуманітарні науки (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність: 035.04 – Філологія (германські мови та література (переклад включно)) (спеціалізація – Англійська мова та література)		
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		3-ій	3-ій
		Семестр	
		5-й	5-й
		Лекції	
		40	
		Практичні	
		20	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60	
		Індивідуальні завдання	
		0 год.	0 год.
		Вид контролю	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,3 самостійної роботи студента – 2,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	дві модульні контрольні роботи та підсумковий семестровий модульний контроль (залік)	залік

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів цілісного уявлення про основи прагматики та комунікації, сприяння глибокому засвоєнню теорії мовленнєвих актів, комунікативних стратегій і тактик, а також розвитку практичних умінь ефективного використання англійської мови в різноманітних ситуаціях міжособистісної та професійної взаємодії. Курс орієнтований на усвідомлення ролі контексту, намірів і переконань мовця, а також на вивчення впливу комунікативних чинників на інтерпретацію повідомлення.

Предметом є прагматичні аспекти мовлення та закономірності комунікативного процесу, що охоплюють вербальні й невербальні засоби, контекстуальні чинники, особливості інтерпретації змісту та впливу комунікації на адресата.

Завдання навчальної дисципліни – розвиток у студентів комунікативно-прагматичних умінь і навичок; формування здатності аналізувати та інтерпретувати мовленнєві ситуації; оволодіння стратегіями ефективної комунікації з урахуванням контексту, культури мовлення та соціальних факторів; виховання навичок самостійного прийняття рішень у процесі спілкування, а також уміння вибудовувати комунікативно-лідерську позицію; забезпечення інтеграції знань прагматики з суміжними дисциплінами (соціолінгвістикою, семантикою, психологією, культурологією тощо).

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Основи прагматики й комунікації**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
ОК 5	Вступ до мовознавства
ОК 8	Загальне мовознавство
ОК 12	Англійська мова (практичний курс). Рівень B2-B2+
ОК 13	Англійська мова (практичний курс). Рівень C1-C1+
ОК 16	Порівняльна граматики англійської та української мов
ОК 17	Порівняльна лексикологія англійської та української мов
ОК 18	Історія англійської мови

ОК 19	Порівняльна стилістика англійської та української мов
ОК 21	Основи теорії мовної комунікації
ОК 22	Вступ до спецфілології

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни «**Основи прагматики й комунікації**»: передбачає забезпечення досягнення здобувачами таких компетентностей:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Інтегральна компетентність	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	ІК – 1
Загальні компетентності	
Здатність бути критичним і самокритичним.	ЗК – 4
Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.	ЗК – 5
Здатність працювати в команді та автономно.	ЗК – 8
Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК – 9
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК – 11
Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ЗК – 12
Фахові компетентності	
Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.	ФК – 2
Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.	ФК – 6
Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.	ФК – 11

Відповідно до освітньої програми «**Основи прагматики й комунікації**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної	ПРН – 1

міжкультурної комунікації.	
Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності	ПРН – 10
Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя	ПРН – 14
Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН – 16
Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	ПРН-17

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- залік
- презентації
- виконання індивідуальних та групових завдань
- комплексні контрольні роботи.

Методи навчання

Методи, що використовуються у процесі навчання та оцінювання результатів, поділяються на кілька груп.

1. Традиційні методи навчання. До них належать словесні (розповідь, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація) та практичні (вправи та інші види діяльності). Вони спрямовані на поетапне формування знань, умінь і навичок студентів.
2. Методи за логікою передачі та засвоєння інформації. Виділяються індуктивні (від окремого до загального), дедуктивні (від загального до конкретного), аналітичні (розчленування матеріалу на складові) та синтетичні (поєднання елементів у цілісну систему).
3. Методи за рівнем самостійності мислення студентів. До цієї групи належать репродуктивні (відтворення знань), пошукові (самостійний добір способів дій), інтерпретаційні (осмислення та пояснення матеріалу)

та дослідницькі (самостійне проведення аналізу, експериментів, пошук нових рішень).

4. Інноваційні методи. Особливого значення набувають метод проєктів, контекстне навчання, мозковий штурм та інші сучасні форми організації освітнього процесу, що стимулюють активність студентів і розвиток критичного мислення.

Програмне забезпечення

1. Навчально-методичні матеріали.
2. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.
3. Комплекс індивідуальних креативно-дослідних завдань.
4. Засоби контролю й самоконтролю.
5. Комплекс літератури з дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «**Основи прагматики й комунікації**» застосовуються такі форми контролю:

1. **Поточний контроль.** Здійснюється під час практичних занять у формі усного опитування, презентацій, концептуального аналізу, а також шляхом перевірки виконання завдань самостійної роботи. Поточний контроль спрямований на систематичне оцінювання активності студентів, рівня засвоєння навчального матеріалу та сформованості практичних навичок.
2. **Модульний контроль.** Проводиться після завершення логічно структурованої частини курсу. Оцінювання включає результати роботи протягом вивчення змістового модуля, підсумковий письмовий тест та індивідуальну чи групову презентацію. Модульний контроль забезпечує перевірку здатності студентів застосовувати набуті знання у комплексній формі.
3. **Підсумковий семестровий контроль.** Здійснюється у формі заліку, що передбачає усне індивідуальне опитування. Метою є комплексна перевірка рівня засвоєння теоретичних положень і практичних умінь, здобутих упродовж семестру.

Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання рівня засвоєння студентами навчального матеріалу з дисципліни «**Основи прагматики й комунікації**» здійснюється за 100-бальною шкалою та включає результати поточного модульного контролю (ПМК), підсумкового контролю знань (ПКЗ), а також виконання індивідуальних завдань (підготовка презентацій та концептуальний аналіз текстів різних стилів).

Структура оцінювання:

завдання поточного модульного контролю – від 0 до 25 балів;

завдання підсумкового контролю знань – від 0 до 50 балів;

презентації – від 0 до 10 балів;

прагматично-комунікативний аналіз дискурсу – від 0 до 15 балів.

Підсумковий контроль знань студентів (ПКЗ) проводиться у формі заліку.

Під час заліку студент має продемонструвати рівень теоретичних знань, практичних умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення курсу, відповідно до вимог навчальної програми.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота											Модульна контрольна робота	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Пр	Аналіз	50%	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота											Модульна контрольна робота	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Пр	Аналіз	50%	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	10	10		

T1, T2 ... – теми

Пр. – презентація

Аналіз – прагматично-комунікативний аналіз

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	20	30%	20	30%
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)				
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні				

Письмове тестування при тематичному оцінюванні				
Презентація	1	10%	1	10%
Прагматично-комунікативний аналіз	1	10%	1	10%
Есе				
Модульна контрольна робота	1	50%	1	50%
Разом				100

Критерії оцінювання на практичних заняттях

На лабораторних заняттях робота студентів оцінюється з урахуванням певних видів робіт

1. Робота з базовим і додатковим навчальним матеріалом: читання та аналіз текстів з прагматики й комунікації, переклад та інтерпретація уривків, виконання вправ на виявлення комунікативних стратегій і прагматичних значень, аналіз діалогів і дискурсів, реферування наукових статей, підготовка письмових завдань (есе, міні-досліджень) із застосуванням креативних елементів.
2. Розкриття комунікативно-прагматичної проблематики за запропонованими темами під час дискусій, дебатів, рольових ігор та групових обговорень.
3. Виконання самостійної роботи, що включає підготовку до занять, опрацювання теоретичного матеріалу, пошук прикладів мовленнєвих актів у реальних текстах (медіа, художня література, повсякденне спілкування) та їх аналіз.
4. Підготовка тематичного глосарію, який охоплює ключові поняття прагматики й комунікації (мовленнєвий акт, імплікатура, контекст, стратегія, тактика, комунікативна ситуація тощо) з прикладами їхнього практичного застосування.

У межах дисципліни оцінюється сумарна робота студентів над 10 тематичними блоками, письмовими завданнями.

30 балів. Студент демонструє глибокі знання з тем курсу, застосовує творчий підхід під час підготовки, використовуючи не лише підручкові матеріали, а й додаткові джерела. Активно бере участь у дискусіях, уміло доповнює відповіді інших, наводить приклади з реальних комунікативних ситуацій. Відповіді поєднують теоретичні знання з практичними вміннями. Робота з навчальними матеріалами: точне й повне розуміння текстів, якісний переклад, належний темп читання, правильне виконання вправ із прагматичного аналізу, адекватна інтерпретація аудіоматеріалів, правильне виконання граматичних і комунікативних вправ. Допускається 1–2 незначні помилки лексичного або граматичного характеру.

20 балів. Студент має ґрунтовні знання, використовує додаткові джерела під час підготовки. Активно відповідає на занятті, наводить приклади, хоча трапляються дрібні неточності при застосуванні матеріалу на практиці. Робота з

навчальними матеріалами: правильне, але неповне розуміння тексту, прийнятний переклад, розуміння близько 75 % аудіотексту, правильне виконання більшості вправ, засвоєння граматичного матеріалу. Допускається 2–3 помилки лексичного чи граматичного характеру.

15 балів. Студент володіє основним програмним матеріалом, відповідає на запитання, але приклади практичного застосування наводить рідко. Існують неточності в інтерпретації комунікативних ситуацій, студент не завжди виявляє творчий підхід. Робота з матеріалами: близьке до правильного, але неповне розуміння тексту, повільний темп читання, прийнятний переклад, розуміння до 75 % змісту аудіювання, правильне виконання частини вправ. Допускається 5–6 помилок загалом.

10 балів. Студент знає тему заняття, проте його знання поверхові й загальні. Відповідає лише на окремі питання, не бере активної участі в обговореннях, приклади практичного застосування майже відсутні. Робота з матеріалами: неповне розуміння тексту, середній темп читання, логічний, але недостатньо точний переклад, розуміння близько 60 % змісту аудіювання, частково правильне виконання вправ. Допускається 3–4 помилки в кожному завданні.

6 балів. Студент має загальне уявлення про тему, проте відповіді фрагментарні, ґрунтуються переважно на лекціях без прикладів. Прогалини в інших темах відчутні. Робота з матеріалами: неповне розуміння тексту, правильне сприйняття близько 50 % аудіоматеріалу, частково виконані вправи, поверхове засвоєння граматичного матеріалу. Допускається 4–5 помилок у завданні.

1–5 балів. Студент володіє лише фрагментарними знаннями, відповіді неповні або відсутні. Робота з матеріалами: не розуміє основного змісту текстів і аудіоматеріалів, неправильно виконує вправи, робить понад 10 помилок.

0 балів. Студент зовсім не володіє матеріалом, не працює на заняттях, не готовий відповідати на запитання. Письмові роботи відсутні.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Основи прагматики й комунікації» проводиться двічі на семестр згідно з розкладом модульних контролів, визначених навчальною частиною в межах годин, відведених на практичні заняття. До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які виконали всі види практичних завдань. До початку модульної контрольної роботи студенти повинні мати поточні підсумкові бали за практичні заняття та самостійну роботу. Максимальна кількість балів, одержаних під час контрольної роботи, становить 50 (для 1-го модульного контролю) і 50 балів (для 2-го модульного контролю).

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модульна контрольна робота №1		Модульна контрольна робота №2	
Тести	30	30	30	30
Теоретичне	1	5	1	5

питання				
Практичне завдання	1	15	1	15
Разом		50		25

Критерії оцінювання презентації (0-5 балів, які розподіляються між учасниками мікрогруп з 2-3 студентів)

Під час оцінювання презентації враховуються наступні складові:

зміст

- розкрито всі аспекти наведеної тематики презентації;
- матеріал викладений у доступній формі;
- слайди розміщені у логічній послідовності;
- заключний слайд з узагальненими висновками;
- бібліографія із зазначенням всіх використаних ресурсів;

елементи оформлення

- зміна слайдів;
- дизайн;
- анімація: стандартна, або установка ефектів під час зміни слайдів;
- графіки, діаграми, малюнки;

елементи творчості

- оригінальність і винахідливі приклади.

Критерії оцінювання презентації:					
Критерії/ бали	Дескриптори				
	5	4	3	2	1
Зміст	Зміст повністю відповідає цілям завдання	Виклад є зв'язним і охоплює основні завдання, але висновки не є чітко визначеними	Зміст презентації не повністю висвітлює завдання, хоча відповідає головній меті	Презентація не завжди логічна, необхідні складові та висновки відсутні.	Робота не досягає стандарту, описаного дескриптором
Мова	Презентація добре подана (чітко, точно та добре організоване мовлення) з широким набором складних граматичних	Студент використовує широкий спектр граматичних конструкцій, словниковий запас	Студент використовує прості граматичні конструкції та лексику, допускаючи незначні помилки	Студент використовує прості граматичні конструкції та лексику, допускаючи серйозні помилки	Робота не досягає стандарту, описаного дескриптором

	конструкцій та розширеної лексики	розширени й з незначними граматичними помилками, помилками у вимові			
Структура	Логічний та зв'язний виклад теми: інформація має логічну структуру, перетікає з одного розділу в інший, її легко відслідкувати й розуміти. Успішно використовуються діаграми, аудіо, відео та візуальні ефекти	Інформація логічно структурована, вдало використані діаграми, аудіо, відео та візуальні ефекти з незначними помилками хронометражу	Інформація структурована, використовуються діаграми, аудіо, відео та візуальні ефекти, але не логічно	Інформація погано структурована, діаграми, аудіо, відео та візуальні ефекти не використовуються	Робота не досягає стандарту, описаного дескриптором
Дослідження	Глибоке дослідження, що відповідає темі, із використаними сучасними ресурсами, представлено відповідно до принципів академічної доброчесності	Дослідження стосується теми, хоча сучасні ресурси відсутні, незначні помилки у поданні.	Базове дослідження, що відповідає темі, дрібні помилки у викладі	Елементарне дослідження на основі обмеженої кількості ресурсів, значні помилки у викладі	Робота не досягає стандарту, описаного дескриптором

	ті			
--	----	--	--	--

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

За результатами модульного контролю визначається підсумковий рейтинговий бал студента, на основі якого визначається оцінка за залік. Загальна кількість балів, яку може здобути студент – 100, які визначаються шляхом сумування результатів за усі види робіт протягом семестру.

Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум – 35 балів, до складання заліку не допускаються. Для студентів, які упродовж семестру не досягли мінімального балу, наприкінці семестру зобов'язані здійснити відпрацювання за темами курсу під час годин чергування викладача у строки, визначені викладачем та погоджені деканатом. В іншому випадку, студент, який не відпрацював визначену програмою тематику, не допускається до складання заліку і в нього виникає академічна заборгованість.

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90 – 100
B	Добре		82 – 89
C	Добре		74 – 81
D	Задовільно		64 – 73
E	Задовільно		60 – 63
F	Незадовільно	Незараховано	35 – 59
Fx	Незадовільно		0 – 34

Підсумкова рейтингова оцінка формується на основі результатів модульного контролю, виконання індивідуальних завдань та підсумкового контролю знань. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти, становить 100. Вона визначається шляхом сумування балів за всі види навчальної діяльності.

Рівні оцінювання:

90–100 балів (A) – «зараховано». Студент виявляє глибоке, системне і всебічне знання програмового матеріалу, здатність самостійно виконувати всі види завдань, використовує набуті знання у нестандартних ситуаціях, опанував основну та ознайомлений із додатковою літературою. Вільно висловлює власні думки, демонструє критичність мислення, особистісну позицію та творчий підхід.

82–89 балів (B) – «зараховано». Студент добре орієнтується в навчальному матеріалі, володіє ним на достатньому рівні, уміє застосовувати знання на практиці, обґрунтовано використовує їх у різних ситуаціях. Виявляє здатність до самостійного пошуку інформації та розв'язання професійних завдань, проте у відповіді може допускати незначні неточності, які самостійно виправляє.

74–81 бал (C) – «зараховано». Студент загалом засвоїв програмовий матеріал та виконав завдання, але допускає помилки у відповідях. Уміє

порівнювати, систематизувати та узагальнювати інформацію за підтримки викладача, здатний у цілому застосовувати знання на практиці, опанував основну рекомендовану літературу.

64–73 бали (D) – «зараховано». Студент має знання програмового матеріалу на рівні, достатньому для подальшого навчання та професійного використання, однак виконує завдання з помилками. Ознайомлений з основною літературою, але потребує допомоги викладача для виправлення недоліків.

60–63 бали (E) – «зараховано». Студент володіє навчальним матеріалом на мінімально допустимому рівні, що дозволяє продовжувати навчання. Знання мають переважно відтворювальний характер, а виконання завдань відповідає лише базовим вимогам.

35–59 балів (FX) – «не зараховано». Виявлено суттєві прогалини у знаннях основного матеріалу, студент допускає принципові помилки у виконанні завдань, передбачених програмою.

0–34 бали (F) – «не зараховано». Студент володіє матеріалом лише на рівні елементарного розпізнавання окремих фактів або зовсім ним не володіє, припускається грубих помилок у виконанні завдань, не готовий до продовження навчання без повторного опанування дисципліни.

Порядок проведення контролю:

- До підсумкового заліку допускаються лише ті здобувачі, чия підсумкова модульна оцінка за семестр становить не менше 35 балів та які виконали всі види навчальних завдань.
- Студенти з результатом від 0 до 34 балів зобов'язані підвищити свій рейтинг у строки, визначені викладачем і погоджені з деканатом; інакше вони не допускаються до заліку та отримують академічну заборгованість.
- Залік із дисципліни може не складатися, якщо студент успішно виконав усі модульні завдання і його задовольняє підсумкова модульна оцінка.
- Якщо підсумковий модульний бал становить від 35 до 59, складання заліку є обов'язковим. На заліку студент може підвищити свій результат, але оцінка не може бути нижчою за вже отриману.
- Залік проводиться в усній формі та включає як теоретичні питання, так і практичні завдання відповідно до навчальної програми. Оцінювання результатів здійснюється за 100-бальною шкалою, а результати заносяться до відомості обліку успішності.

Політика щодо академічної доброчесності.

Згідно з кодексом академічної доброчесності відповіді студентів та виконання ними поставлених завдань повинні демонструвати ознаки самостійності, відсутність повторюваності та плагіату. При оцінюванні враховується оригінальність відповідей студентів, їх активна участь у наукових дискусіях, неприпустимість списування та користування мобільними пристроями при написанні контрольної роботи.

*У зв'язку зі студентоцентричністю навчального процесу та розмаїттям онлайн-курсів для неформальної та/або інформальної освіти (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування), студенти мають можливість перезарахування відповідного аспекту змістових модулів дисципліни

«Основи прагматики й комунікації» за наявності сертифікату, який підтверджує проходження відповідного курсу, тощо на платформі Prometheus. Процес зарахування регулюється рішенням науково-методичної комісії факультету.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Прагматика як розділ лінгвістики. Визначення прагматики у сучасному мовознавстві, її місце серед інших лінгвістичних дисциплін, основні напрями розвитку та внесок у дослідження комунікації.

Тема 2. Мовлення і комунікація. Основні поняття мовлення і комунікації, їх взаємозв'язок та функції у міжособистісній взаємодії.

Тема 3. Поняття контексту. Аналіз ситуаційного, мовного і культурного контексту як ключових факторів розуміння висловлювань.

Тема 4. Рівні розуміння та інтерпретації тексту. Рівні сприйняття тексту – від поверхневого значення до глибинної інтерпретації та прихованих сенсів.

Тема 5. Кооперативний принцип Грайса і конверсійні максими. Принцип кооперації, максимальні правила спілкування та їхня роль у побудові ефективного діалогу.

Тема 6. Імплікатура у комунікації. Види імплікатур, їх функціонування в комунікації та механізми тлумачення прихованого змісту.

Тема 7. Теорія мовленнєвих актів. Типи мовленнєвих актів, їх структура та іллокутивна сила у прагматичному аналізі.

Тема 8. Формальна прагматика. Співвідношення прагматики та семантики, логічні моделі значення та роль контексту у формальних підходах.

Тема 9. Пряма і непряма комунікація. Особливості прямої та непрямой комунікації, прагматичні причини використання непрямих форм.

Тема 10. Стратегії ввічливості та концепт «обличчя». Теорії ввічливості, збереження «обличчя» співрозмовників і культурні відмінності у стратегіях спілкування.

Змістовий модуль 2.

Тема 11. Вербальна і невербальна комунікація. Вербальні й невербальні засоби вираження, їх взаємодія та роль у створенні комунікативного ефекту.

Тема 12. Прагматика писемного та усного дискурсу. Прагматичні особливості усної та письмової комунікації, відмінності у способах вираження смислів.

Тема 13. Ідентичність, наміри та переконання мовця. Вплив намірів, переконань та ідентичності мовця на процес спілкування та інтерпретацію висловлювань.

Тема 14. Прагматичні збої та непорозуміння. Причини виникнення комунікативних збоїв, приклади непорозуміннь і способи їх подолання.

Тема 15. Крос-культурна прагматика і міжкультурна комунікація. Особливості прагматичної поведінки у різних культурах, проблеми й виклики міжкультурної взаємодії.

Тема 16. Прагматика і соціолінгвістика. Вплив соціальних факторів на комунікацію, варіативність мовлення залежно від статусу, віку чи соціальної групи.

Тема 17. Прагматика і лінгвістична антропологія. Мова як культурна практика, прагматичні аспекти мовних подій у різних етнолінгвістичних спільнотах.

Тема 18. Прагматика і філософія мови. Філософські витoki прагматики, внесок Джона Остіна, Джона Серля та інших мислителів у розвиток дисципліни.

Тема 19. Прагматика масмедіа і цифрової комунікації. Аналіз прагматичних стратегій у медіадискурсі, особливості комунікації в інтернеті та соціальних мережах.

Тема 20. Прагматика перекладу і міжмовна комунікація. Роль прагматичних чинників у перекладі, збереження імплікатур, стратегії передачі ввічливості й культурно зумовлених значень, проблеми адекватності та еквівалентності у міжмовному спілкуванні.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	П	л і б	і н д	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Основи прагматики й комунікації												
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Прагматика як розділ лінгвістики. Визначення прагматики у сучасному мовознавстві, її місце серед інших лінгвістичних дисциплін, основні напрями розвитку та внесок у дослідження	6	2				4						

комунікації.											
Тема 2. Мовлення і комунікація. Основні поняття мовлення і комунікації, їх взаємозв'язок та функції у міжособистісній взаємодії.	7	2	1			4					
Тема 3. Поняття контексту. Аналіз ситуаційного, мовного і культурного контексту як ключових факторів розуміння висловлювань.	7	2	1			4					
Тема 4. Рівні розуміння та інтерпретації тексту. Рівні сприйняття тексту – від поверхневого значення до глибинної інтерпретації та прихованих сенсів.	8	2	2			4					
Тема 5. Кооперативний принцип Грайса і конверсійні максими. Принцип кооперації, максимальні правила спілкування та їхня роль у побудові ефективного діалогу.	8	2	2			4					
Тема 6. Імплікатура у комунікації. Види імплікатур, їх функціонування в комунікації та механізми тлумачення	8	2	2			4					

прихованого змісту.											
Тема 7. Теорія мовленнєвих актів. Типи мовленнєвих актів, їх структура та іллокутивна сила у прагматичному аналізі.	6	2	2			2					
Тема 8. Формальна прагматика. Співвідношення прагматики та семантики, логічні моделі значення та роль контексту у формальних підходах.	6	2				4					
Тема 9. Пряма і непряма комунікація. Особливості прямої та непрямой комунікації, прагматичні причини використання непрямих форм.	8	2	2			4					
Тема 10. Стратегії ввічливості та концепт «обличчя». Теорії ввічливості, збереження «обличчя» співрозмовників і культурні відмінності у стратегіях спілкування.	8	2	2			4					
Разом за 1 модуль	72	20	14			38					
Тема 11. Вербальна і невербальна комунікація. Вербальні й невербальні засоби вираження, їх взаємодія та роль у створенні комунікативного ефекту.	8	2	2			4					
Тема 12. Прагматика писемного та усного дискурсу. Прагматичні особливості усної та письмової комунікації, відмінності у способах	4	2				2					

вираження смислів.												
Тема 13. Ідентичність, наміри та переконання мовця. Вплив намірів, переконань та ідентичності мовця на процес спілкування та інтерпретацію висловлювань.	4	2				2						
Тема 14. Прагматичні збої та непорозуміння. Причини виникнення комунікативних збоїв, приклади непорозумінь і способи їх подолання.	4	2				2						
Тема 15. Крос-культурна прагматика і міжкультурна комунікація. Особливості прагматичної поведінки у різних культурах, проблеми й виклики міжкультурної взаємодії.	5	2	1			2						
Тема 16. Прагматика і соціолінгвістика. Вплив соціальних факторів на комунікацію, варіативність мовлення залежно від статусу, віку чи соціальної групи.	7	2	1			4						
Тема 17. Прагматика і лінгвістична антропологія. Мова як культурна практика, прагматичні аспекти мовних подій у різних етнолінгвістичних	4	2				2						

спільнотах.											
Тема 18. Прагматика і філософія мови. Філософські витоки прагматики, внесок Джона Остіна, Джона Серля та інших мислителів у розвиток дисципліни.	4	2			2						
Тема 19. Прагматика масмедіа і цифрової комунікації. Аналіз прагматичних стратегій у медіадискурсі, особливості комунікації в інтернеті та соціальних мережах.	6	2	2		2						
Тема 20. Прагматика перекладу і міжмовна комунікація. Роль прагматичних чинників у перекладі, збереження імплікатур, стратегії передачі ввічливості й культурно зумовлених значень, проблеми адекватності та еквівалентності у міжмовному спілкуванні.	2	2									
Разом за 2 модуль	48	20	6		22						
Разом	120	40	20		60						

5.3. Теми практичних занять

	Назва теми та її зміст	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
	<i>Модуль 1</i> <i>Змістовний модуль 1</i>		

Тема 1	Аналіз комунікативних ситуацій: виявлення мети та засобів мовлення. Практичне визначення контексту: ситуаційний, мовний та культурний аспекти.	2	
Тема 2.	Робота з дискурсом: рівні розуміння, інтерпретація прихованих смислів.	2	
Тема 3.	Виявлення та порушення кооперативного принципу Грайса у діалогах.	2	
Тема 4.	Аналіз імплікатур у художньому та медійному дискурсі.	2	
Тема 5.	Практичні завдання з класифікації іллокутивних актів.	2	
Тема 6.	Вправи на визначення прямих та непрямих мовленнєвих актів.	2	
Тема 7.	Аналіз стратегій ввічливості в різних культурних контекстах.	2	
Тема 8.	Практика розпізнавання невербальних засобів комунікації.	2	
Тема 9.	Роль культурних відмінностей у виникненні міжкультурних непорозумінь. Соціальні чинники у прагматиці: аналіз мовних варіантів залежно від статусу та ролі.	2	
Тема 10.	Аналіз прагматичних стратегій у масмедіа та цифровій комунікації (блоги, соцмережі).	2	
	Разом	20	

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	
1	Підготовка до практичних занять	10	
2	Виконання презентацій	10	
3	Пошук та систематизація додаткового тематичного матеріалу	10	
4	Робота на навчальних платформах	10	
5	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння знань	10	
6	Підготовка аналізу дискурсу	10	
Разом		60	

**6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**
(у разі потреби)

Технічні засоби: комп'ютер, інтерактивна дошка, проектор, мобільний телефон, підручник з інтерактивною мовною лабораторією та комплексом додаткових завдань.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні

1. Cutting J. Pragmatics (Routledge English Language Introductions). Routledge, 2020. 294 p.
2. Huang Yan. Pragmatics (Oxford Textbooks in Linguistics). Oxford University Press, 2015. 400 p.
3. Levinson S. Pragmatics (Cambridge Textbooks in Linguistics). Cambridge University Press, 1983. 438 p.
4. Watzlawick P., Bavelas J., Jackson D. Pragmatics of Human Communication: A Study of Interactional Patterns, Pathologies and Paradoxes. W. W. Norton & Company, 2011. 304 p.
5. Yule G. Pragmatics. Oxford: Oxford University Press, 1996. 138 p.

Додаткові

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики. Київ: Академія, 2011. 304 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ: Академія, 2004. 342 с.
3. Remillard V., Williams K. Human Communication across Cultures: A Cross-cultural Introduction to Pragmatics and Sociolinguistics. University of Toronto Press, 2016. 222 p.
4. Wharton T. Pragmatics and Non-Verbal Communication. Cambridge University Press, 2009. 232 p.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20__н.р.

без зм

(потрібне підкреслити)

протокол №__від «__»_____20__р. Завідувач кафедри _____(під

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20__н.р.

без зм

протокол №__від «__»_____20__р. Завідувач кафедри _____(під

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20__н.р.

без зм

протокол №__від «__»_____20__р. Завідувач кафедри _____(під

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20__н.р.

без зм

протокол №__від «__»_____20__р. Завідувач кафедри _____(під

(Прізвище ініціали)